

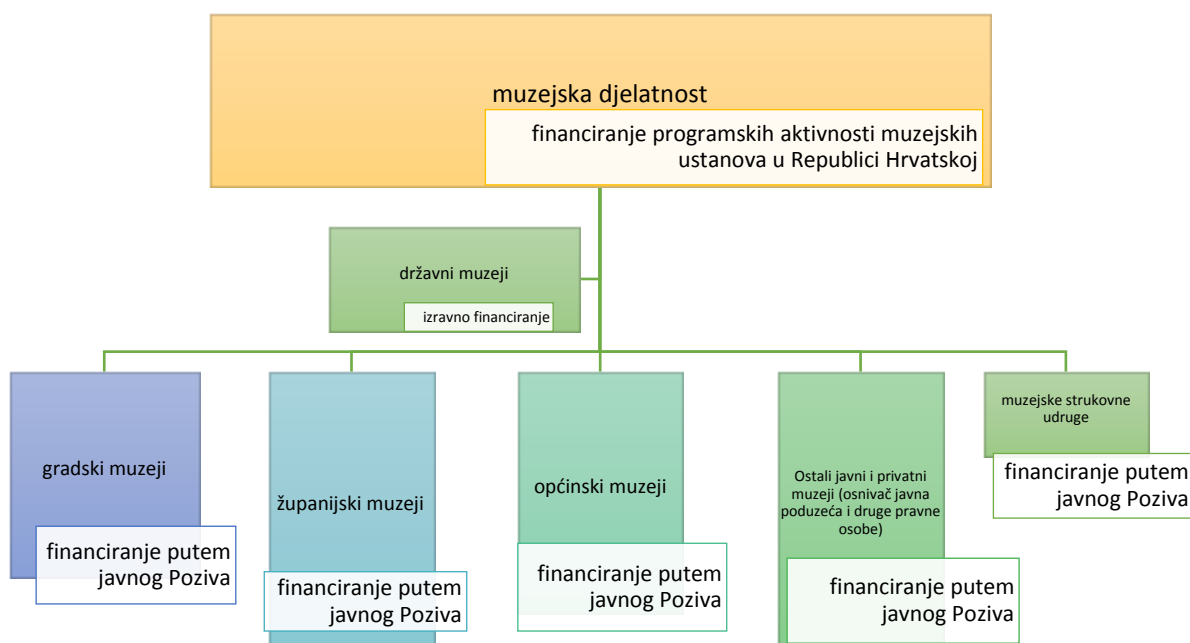
Muzejska djelatnost 2019.

Predsjednik i članovi Hrvatskoga muzejskog vijeća

- Darko Komšo, ravnatelj, Arheološki muzej Istre, Pula - predsjednik Vijeća
- članovi:
- Matea Brstilo Rešetar, ravnateljica, Hrvatski povijesni muzej, Zagreb
- mr. sc. Lada Ratković Bukovčan, ravnateljica, Muzej Mimara, Zagreb
- dr. sc. Iris Biškupić Bašić, muzejska savjetnica, Etnografski muzej, Zagreb
 - Branko Franceschi, Galerija Umjetnina, Split
- dr. sc. Darko Babić, predsjednik Hrvatskog nacionalnog komiteta ICOM, Zagreb
 - Silvija Lučevnjak, Zavičajni muzej Našice.

Financijska podrška programima muzejske djelatnosti provedena je po sljedećim vrstama potprogramskih aktivnostima:

- **Izložbeni program**
 - o izložbe iz fundusa
 - o izložbe –ostale (galerijski program muzeja)
- **Edukativni program**
- **Nakladnički program**
- **Muzejske manifestacije**
- **Zaštita muzejske građe**
 - o Preventivan zaštita
 - o Restauracija muzejske građe
- **Otkupi za muzejski fondus**
- **Pripremni radovi za stalne postavne**

Od 2019. godine napravljene su znatne izmjene u području financiranja programa vezanih za muzejsku djelatnost.

Uveden je novi model financiranja programskih aktivnosti muzeja kojima je osnivač Ministarstvo kulture. Sredstva za njihov programski rad dodijeljena su izravno iz proračuna Ministarstva kulture bez postupka natjecanja s ostalim predlagateljima programa u kulturi na godišnjoj razini (na temelju odredbi novog Zakona o muzejima). Takav model omogućio je bolji uvid u upravljanje financijskim sredstvima ustanova kao i smanjenje administrativnih poslova.

Slijedom toga, proračun predviđen za financiranje muzejskih programa u kulturi na godišnjoj razini, koji se osigurava nakon provedenog javnog [Poziva za predlaganje javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2019. godinu](#), odnosio se na ostale muzeje u Republici Hrvatskoj kojima su osnivači jedinice lokalne i regionalne samouprave te druge pravne osobe, a registrirane su za obavljanje muzejske djelatnosti te strukovne muzejske udruge u Republici Hrvatskoj.

Nadalje, od 2019. godine pod muzejskim programima smatraju se i svi dosadašnji programi vizualne umjetnosti muzejskih ustanova, odnosno programi galerijskih aktivnosti u muzejima (njih 26 u 2019. godini). U tom smislu dogodila se po prvi puta suradnja dvaju vijeća Ministarstva kulture: Hrvatskog muzejskog vijeća i Vijeća za vizualne umjetnosti, koji su zajednički analizirali programe muzeja koji su se odnosili na galerijske izložbene aktivnosti.

Također, učinjen je još jedan korak u smanjenju administrativnih poslova, ali prvenstveno usmjerenih prema osnaživanju uloge stručnih vijeća i ravnatelja muzeja, na način da su korisnici prilikom prijave bili upućeni na objedinjavanje programskih aktivnosti po vrsti. Na taj način cjelogodišnji izložbeni program jednog muzeja prijavljivao se na jednoj prijavnici.

Sve je to rezultiralo činjenicom da je ove godine ukupno prijavljeno 479 programa, za razliku od dosadašnjih godina kada je broj prijava prelazio brojku od 1200.

Nastavno na ove značajne promjene u području podrške i financiranja programskih aktivnosti muzejske djelatnosti, na Poziv za predlaganje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske za 2019. godinu ukupno je pristiglo 479 programa muzejske djelatnosti. Potraživanja prema Ministarstvu kulture iznosila su 27.008.473,37 kn.

Za 8 različitih potprogramskih područja u 2019. osigurana je potpora za 225 programa u iznosu od 4.924.500,00 kn.

VREDNOVANJE:

Prilikom vrednovanja uspostavljen je i vrijednosni sustav: svaki program predložen za financiranje vrednovan je slovima A, B i C ovisno o kvaliteti prijavljenog programa i prijedlogu visine iznosa financiranja.

Kriteriji po kojima su programi vrednovati temelje se na [Smjernicama za vrednovanje muzejskih programa](#) Hrvatskog muzejskog vijeća i [temeljnim kriterijima utvrđenima Pravilnikom o izboru i utvrđivanju programa javnih potreba u kulturi](#) (Narodne novine br. 55/16).

Pri pregledu programa posebno su se podržali:

- programi muzejskih ustanova koji su svoju programsku koncepciju profilirali i usmjerili prema osnovnoj djelatnosti muzeja, odnosno prema obradi, zaštiti, istraživanju i prezentaciji vlastitog fundusa te podizanju razine inventiranosti muzejske građe;
- programi koji uključuju intenziviranje suradnje i razmjenu između muzeja, odnosno organizaciju zajedničkih izložbi i ostalih projekata kao i međunarodnih izložbi, vodeći pri tom računa o reciprocitetu pri razmjeni izložbi i snošenju troškova;
- programske djelatnosti izložbi i izložbi iz fundusa te pedagoško-interaktivni programi usmjereni prema kreativnom i interaktivnom odnosu s publikom različitih uzrasta te društvenih i obrazovnih skupina;
- programi muzejskih ustanova s obzirom na stupanj obrade i inventiranosti muzejske građe, verificiranost muzeološke koncepcije stalnog postava i registraciju muzejskih i galerijskih zbirki (utvrđivanje svojstva kulturnog dobra).

Dio programa, 18 otkupa muzejske građe, ostao je otvoren za daljnju verifikaciju, s obzirom na to da će se programi otkupa pregledavati i vrednovati objedinjeno 2 puta godišnje, o čemu će Ministarstvo kulture prijavitelje obavijestiti pisanim putem.

PREGLED ODOBRENIH PROGRAMA PO PODPROGRAMSKIM AKTIVNOSTIMA U 2019. GODINI

Ukupni proračun za Muzejsku djelatnost i ove godine bilježi rast od 10,12 % u odnosu na prethodnu godinu, a u odnosu na 2017. povećanje je zabilježeno u visini od 28 %.

Pregledom odobrenih programa po pojedinim vrstama programskim aktivnostima uočava se kontinuitet u omjeru podrške pojedinim aktivnosti muzeja kao i dosadašnjih godina:

IZLOŽBENI PROGRAM

Najveći broj prijavljenih i odobrenih program odnosi se na izložbene programe u 2019. godini, čak 71% odobrenih programa. Upravo se iznimno važnim pokazuje visina iznosa sredstava određenih za „najjaču“ programsku aktivnost u muzejima - izložbeni program –

točnije organizaciju izložbi iz fundusa muzeja i galerijski programi muzeja. Izložbena aktivnost u muzejima pokazuje se kao najopsežniji i najzahtjevniji dio muzejske djelatnosti koji objedinjava rad raznorodni stručnjaka u muzeju te poslove brige o zbirci, njenu stručnu obradu i zaštitu. To sve rezultira organizacijom izložbe koja mora biti prilagođena širokoj populaciji i potaknuti interes javnosti za dolazak u muzej.

Zaključno, ove godine bilježi se povećanje iznosa financiranja ukupnog izložbenog programa u muzejima od 43% u odnosu na 2018. godinu. Rezultat je to činjenice da je cjelokupni izložbeni program muzeja vrednovan i financiran kroz proračun Muzejske djelatnosti

EDUKATIVNI PROGRAM

Edukativna djelatnost podrazumijeva dinamične programe i aktivnosti koje se prvenstveno oslanjaju na muzejske zbirke, odnosno stalne ili povremene izložbe te programe koji su prilagođeni interesu zajednice. Sukladno strateškom opredjeljenju Ministarstva kulture usmjerenom na podrške programima razvoja i privlačenja publike u muzeje, ali i formiranja buduće publike, poglavito s ciljem približavanja umjetnosti i kulture djeci i mladima, razvijanja njihova kreativnog obrazovanja te senzibiliziranja cjelokupne javnosti i različitih skupina za područje umjetnosti i kulture, i u ovoj godini osigurana su financijska sredstva za tu vrstu programa u najvećem postotku u odnosu na druge aktivnosti, izuzev izložbenih programa.

NAKLADNIČKI PROGRAM

Nakladništvo se u muzejima odvija kao redovita i obvezna aktivnosti. Cilj programa je promidžbe stručnog i istraživačkog rada u muzejima te na muzejskoj građi. U programskom obuhvatu dominiraju muzejski časopisi te zbirke stalnog postava i fundusa ili katalozi zbirki koje imaju utvrđen status kulturnog dobra, zatim zbornici i godišnjaci muzeja, takozvane stalne publikacije.

MUZEJSKE MANIFESTACIJE

Muzejska manifestacija je programska aktivnosti uvedena 2019. godine kao zasebna vrsta aktivnosti s ciljem isticanja podrške organizaciji godišnjih, bijenalnih ili trijenalnih programa, festivala ili dana, okruglih stolova, stručno-znanstvenih skupova te muzejskih nagrada u muzejskim ustanovama. S obzirom na postotak sredstava osiguranih za ovu programsku cjelinu u odnosu na ostale programske aktivnosti, njeno uvođenje se pokazalo opravdanim.

PROGRAMI ZAŠTITE MUZEJSKIH FONDOVA

Programi zaštite muzejskih fondova koji se odnose na programe restauracije i preventivne zaštite kontinuirano se održavaju s obzirom na to da je zašita građe u muzejskim ustanovama jedna od njenih ključnih aktivnosti. Ovisno o potraživanjima muzeja Ministarstvo kulture podržava financiranje nabave opreme za zaštitu kao i rad stručnjaka na obnovi i restauraciji pojedinog muzejskog predmeta. Osobito se podržava restauracija predmeta koji su namijenjeni izlaganju u stalnim postavama muzeja.

Drukčiji pregled potpore programima muzejske djelatnosti, po regionalnoj rasprostranjenosti ili s obzirom na osnivača muzejske ustanove, potvrđuje temeljnu brojčanu rasprostranjenosti muzeja na teritoriju Republike Hrvatske. Naime, od ukupno 160 registriranih muzeja u RH, za 96 ustanova osnivač je gradska uprava, od čega je Grad Zagreb osnivač 11 muzeja.

- Najveći broj muzeja (izuzevši državne) smješten je slijedom: u Zagrebu - 7, u Splitsko-dalmatinskoj županiji - 19, Dubrovačko-neretvanska županiji – 11 muzeja te u Istarskoj - 13.

